

L'univers de les idees perdudes

Autora: Pepa Guardiola

Il·lustrador: Quim Bou

Propostes didàctiques: Pepa Guardiola

Podeu veure un resum del llibre, així com també de la biografia de l'autora i de l'il·lustrador, a l'apartat de llibres publicats.

PROPOSTES DIDÀCTIQUES

Activitats per a abans de començar a llegir:

1. Observa la coberta anterior del llibre, fixa't en el dibuix i fes una breu descripció del que veus (oral o escrita).

2. Llegeix les dades de les cobertes i del llom, després completa la fitxa del llibre:

Títol de l'obra

Autor

Il·lustrador

Editorial

Col·lecció..... Núm.

3. Mira la coberta posterior del llibre i marca què hi apareix:

- Un resum del llibre.
- El nom dels personatges.
- Unes notes sobre l'autora.
- Unes notes sobre l'il·lustrador.
- Un dibuix.
- El nom de la col·lecció.
- Altres dades.

4. A la coberta posterior et fan una sèrie de preguntes, posa en funcionament la teva imaginació i avança possibles respostes.

5. En aquestes pàgines web trobaràs més informació:

Sobre la novel·la:

<http://www.edicionsdelpirata.cat/Univers%20idees%20perdudes.htm>

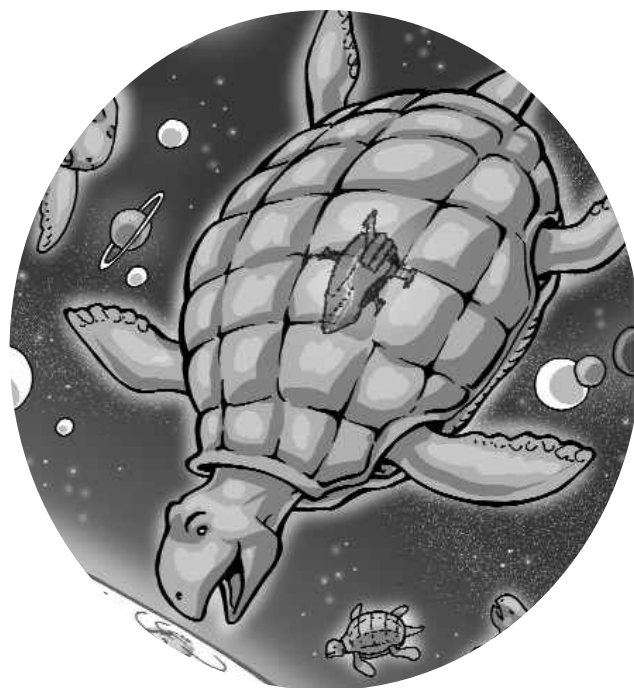
Avanç de la novel·la: http://www.youtube.com/watch?v=6qe__N-eloA&feature=player_embedded

Sobre l'editorial: <http://www.edicionsdelpirata.cat/>

Sobre l'autora: <http://llibresdepepa.blogspot.com/>

Sobre l'il·lustrador: <http://www.quimbou.com/>

Diccionari valencià en línia: <http://www.trobat.com/servicis/dvo.php>

Activitats per a abans, durant i després de la lectura

Quan tingues ocasió, a la nit, puja al terrat, vés al pati de l'escola, al parc, al camp o a qualsevol espai on pugues veure el cel estrellat:

Guaita'l bona estona.

Sent l'aire que corre sota el firmament, escolta'l. Gaudeix-ne.

Mira com de diminutes s'aperceben les estrelles i imagina com de diminuts se'ns ha de veure a nosaltres des d'elles.

Perd els ulls en la immensitat de l'univers.

Contempla i pensa...

A) PER A APROFUNDIR EN L'OBRA

1. L'argument

1.1. La majoria de narracions s'estructuren en tres parts, relaciona-les amb la definició:

1r. Plantejament	Sorgeix un problema o conflicte i es desenvolupa la trama del llibre.
2n. Nus	Es relaten els fets que resolen el conflicte i s'acaba la narració.
3r. Desenllaç	Es presenten els personatges, l'espai, el temps, i el lector o lectora entra en la història.

1.2. Indica els capítols que formen cada una de les tres parts de *L'univers de les idees perdudes*: P= Plantejament, N= Nus, D= Desenllaç.

- CAPÍTOL 1. La pastora d'Ariman
- CAPÍTOL 2. El refugi de Tagram
- CAPÍTOL 3. La llàgrima d'Orió
- CAPÍTOL 4. Els navegants de l'espai
- CAPÍTOL 5. Hecateo de Brileto
- CAPÍTOL 6. Uns magatzems a Calixt
- CAPÍTOL 7. L'enginyer Flopemut

- CAPÍTOL 8. Una pilot magnífica
- CAPÍTOL 9. Tortugues a l'espai
- CAPÍTOL 10. Melodies siderals
- CAPÍTOL 11. L'artista de les idees perdudes
- CAPÍTOL 12. La segona llàgrima d'Orió
- CAPÍTOL 13. Recorrent el cosmos
- CAPÍTOL 14. Un mar d'idees
- CAPÍTOL 15. Perduts per una idea
- CAPÍTOL 16. Rumb als confins de l'univers
- CAPÍTOL 17. El somriure de l'univers

1.3. Igual que algunes altres obres, *L'univers de les idees perdudes* no comença al capítol 1r. Saps com es diu el text que va abans del 1r. capítol? Per què creus que serveix?

1.4. D'entre aquestes frases, tria les que corresponen al pas del plantejament al nus (P-N) i del nus al desenllaç (N-D).

(_ - _) “Iparca guardà silenci i contemplà un vol d'aus daurades que creuava el bosc com si fóra un raig de llum. Udrine, volent saber més, li preguntà.”

(_ - _) “Destacada sobre el fosc, albirà la silueta d'una tortuga transportadora. Era la segona que veia, i de nou a penes pogué contemplar-la uns instants, perquè la tortuga desaparegué ràpid en la negror per on s'havia abocat.”

(_ - _) “Gundulina se situà davant el cap de la transtor; la nau en què viatjaven no era més gran que el bec de la tortuga. Aleshores, la pastora de Tagram va posar en pràctica els consells que li havia donat l'ensinistradora Iparca per a guanyar-se la confiança de les bèsties.”

(_ - _) “Udrine es parà davant la finestra, al millor lloc des d’on podia veure el cap de Magallanes durant els instants que s’enllumenava, i començà a pensar en l’animal.”

1.5. El tema d’una novel·la és la idea central de l’obra, la intenció de l’autor o el missatge que vol transmetre.

Segons tu, quin és el tema de *L’univers de les idees perdudes*?

1.6. Indica si aquests altres temes o idees secundàries apareixen també a la novel·la.

- Enigmes i misteris del cosmos
- Amor per la natura i els animals
- Astronomia i ciència
- Esperit de lluita davant les dificultats
- Amistat entre companys
- Mites i llegendes
- Respecte a les diferències

Digues-ne d’altres:

.....

1.7. Explica amb les teues paraules l’argument de *L’univers de les idees perdudes*:

1.8. Ara que ja l'has llegida, torna a contestar les preguntes de la coberta posterior seguint la trama de la novel·la.

2. Personatges

2.1. A la novel·la es parla d'éssers pensants i criatures inferiors, per què creus que es fa aquesta distinció? Quines característiques se'ls atorguen als éssers pensants i quines a les criatures inferiors?

2.2. Completa la graella següent:

Personatge	Principal/ Secundari	A què es dedica?	Principals actuacions	Trets psicològics

2.3. Partint de la informació de l'exercici anterior, organitza un debat amb els companys i estableix la relació existent entre els trets psicològics dels personatges i la seva actuació. Entens la seva manera de fer?

2.4. Busca i agrupa diferents personatges segons aquest esquema:

	Éssers pensants	Criatures inferiors
Reals		
Fantàstics		
Mitològics		

2.5. Relaciona cada personatge de la novel·la amb la seua descripció.

Udrine	• coll llarg, cap estret, ulls brillants
Hecateo	• parla mormolant, amb sons apagats
Anapanda	• ulls redons, cos pelut i potes llargues
Iparca	• de color blau clar, gran i voluminosa
Gonçal	• alta, de moviments suaus
Aurí	• el nas és a penes una boleta
Gundulina	• sembla un càndid gegant de la neu
Magallanes	• figura alta i prima, amb cara de dona i veu d'home

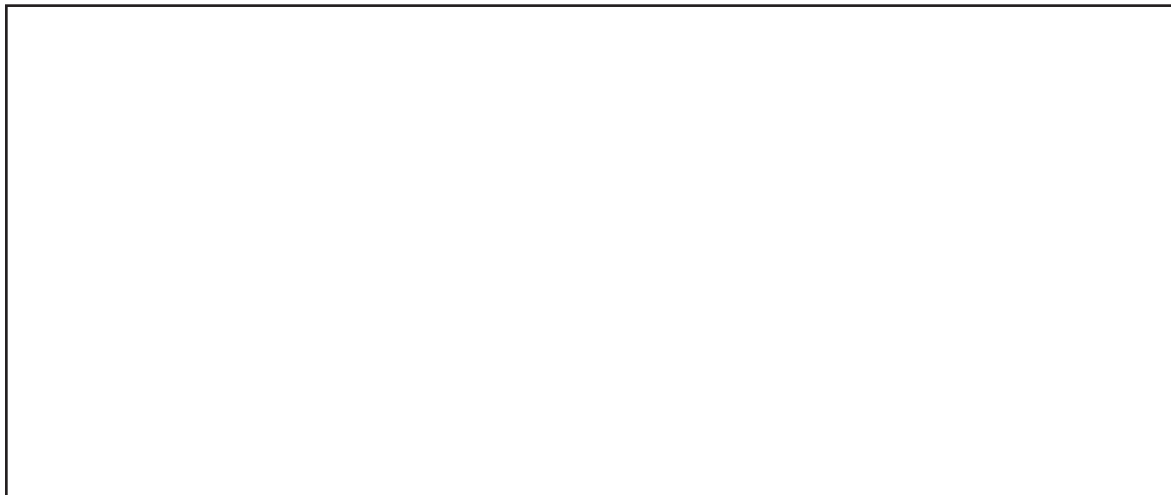
2.6. L'autora acompanya els noms dels personatges amb el del lloc de procedència, per què creus ho fa?

Relaciona cada personatge de la novel·la amb el seu planeta d'origen.

Udrine	• Menort
Hecateo	• Tagram
Anapanda	• Ariman
Iparca	• Grefusa
Gonçal	• Terra
Aurí	• Breuger
Gundulina	• Hieró
Magallanes	• Brileto
Flopemut	• Ariman

2.7. L'il·lustrador ha donat forma visual a alguns personatges; són tal com tu te'ls imagines?

2.8. Dibuixa alguns dels personatges que no apareixen a les il·lustracions del llibre. Pots fer-ho en grup i així us els repartiu. En acabat, confeccioneu un mural.

3. L'estil literari

L'estil és la forma personal d'escriure que té cada autor o autora, així com també els recursos literaris (narració, descripció, diàlegs, presentació dels personatges, metàfores, frases fetes...) que utilitza per a motivar els lectors.

3.1. En general, què predomina en aquesta novel·la: la narració dels fets, la descripció o el diàleg entre els personatges? Digues quina forma et resulta més interessant de llegir i per què.

3.2. Quan l'autora vol donar agilitat a la narració, quin recurs sol utilitzar: la narració, la descripció o el diàleg? Per què?

3.3. L'autora fa servir diferents tipus de llenguatge per a donar més força al que vol contar: el llenguatge col·loquial, el culte, el científic, el literari..., i fins i tot inventa paraules. Busca exemples en la novel·la i escriu paraules que corresponguen a aquests tipus de llenguatge:

Col·loquial:

.....

Culte:

.....

Científic:

.....

Literari:

.....

Inventat:

.....

3.4. El narrador és la persona que explica la història. Es diu narrador intern, si els fets els conta un personatge de l'obra, que hi apareix sovint; el text sol estar en primera persona. Es diu extern, si el narrador no hi apareix i conta la història com si fora un espectador aliè; ho narra en tercera persona.

En aquesta novel·la, el narrador és extern o intern?

3.5. Llig el següent fragment i torna'l a escriure, però fes-ho en tercera persona:

“Així em vaig convertir en la conservadora del planeta i d'ençà d'aleshores el cuido amb satisfacció. Però em sent vella i cansada. Hi ha molts éssers a qui atendre i no done l'abast. Necessite ajuda, algú capaç de guanyar-se la confiança de les bèsties i ser obeït per elles com un bon pastor. Igual que t'obeeixen a tu les feristeles d'on vas nàixer. Per això et demane que sigues la meua ajudanta, que et vulguis convertir en la pastora de Tagram.”

3.6. Quin personatge és el que relata el paràgraf anterior?

3.7. Ara tria tu un altre fragment de l'obra on el narrador conte la història en tercera persona, i escriu-lo en primera persona.

3.8. Fes de narrador oral. Demaneu al professor o la professora que dividisca la novel·la per escenes, capítols, etc. i conteu-la a la resta de la classe. Escriu el resum que explicaràs de la part que t'haja tocat.

3.9. Localitza alguns recursos estilístics que ha utilitzat Pepa Guardiola i

Frases fetes	Comparacions	Sentit figurat	Metàfores
No trobar consol.	...blaves i brillants com la mar en calma.	Estàs per a menjar-te...	Els raigs del sol pintaven l'arbreda.

emplena la graella seguint els exemples.

3.10. Has entès totes les paraules de la lectura? Escriu les que no hages comprès i busca-les al diccionari, parleu-ne a classe per ajudar-vos mútuament.

3.11. La novel·la és un gènere literari. Busca informació sobre els diversos gèneres literaris i comenta'ls a classe.

3.12. A quin tipus de novel·la trobes que pertany *L'univers de les idees perdudes*:

Adults	Infantil-Juvenil
Realista	Fantàstica
Negra	Ciència ficció
Històrica	Romàntica

3.13. Dins del relat, es conten algunes llegendes i narracions mitològiques. Quines hi has trobat?

4. *L'acció, l'espai i el temps*

4.1. El temps en què transcorre la història figura en data sideral, quina? A quina data de la Terra podria equivaldre?

4.2. Les relacions entre espai, temps i moviment són fonamentals en la trama d'aquesta novel·la, i van més enllà de ser els elements que conformen l'escenari, el moment i l'acció. Cita alguns paràgrafs que demostrin la importància del temps, l'espai i el moviment.

4.3. Quan de temps dura la missió d'Udrine i els seus companys en busca de les tortugues?

4.4. Quan de temps dura el viatge del Palau de la Música dels Estels fins a Hieró?

4.5. Com es mouen les naus espacials de la novel·la?

4.6. De quines dues maneres diferents es mou la tortuga? Quina empra per a moure's en l'espai interestel·lar?

4.7. Anota a on tenen lloc els fets següents:

- Pas imprevist i amb rumb desconegut d'una tortuga espacial.

.....

- Udrine veu per primera vegada una tortuga espacial.

.....

- L'arimana coneix Iparca.

.....

- La lluita entre Orió, el caçador, i l'escorpí gegant.

.....

- Una altra tortuga espacial reclama ajuda a Udrine.

.....

- Es parla dels magatzems que guarden les idees perdudes.

.....

- Sabem on s'espera la tortuga Magallanes.

.....

- Van a buscar a Gonçal de la Terra.

.....

- La tortuga és envaïda per una idea perduda.

.....

- Es descobreix la meta de les idees perdudes.

.....

- S'indica a quin planeta s'acaba la novel·la.

.....

4.8. Al planisferi celest, localitza i pinta les constel·lacions que s'anomenen a la novel·la i senyala les estrelles conegudes. Indica on podrien estar els planetes dels personatges. Traça la ruta del viatge que fan amb la tortuga Magallanes.

Webs on buscar informació:

<http://www.atlasoftheuniverse.com/catala/>

<http://www.xtec.cat/~jjimen18/index.htm>

<http://www.telefonica.net/web2/vicentepaloma/elcielodelmes/imagenes/planisferio-elcielodelmes.pdf>

4.9. Busca fotografies dels llocs que observen els viatgers des de la tortuga i classifica-les segons siguin: planetes, estrelles, constel·lacions, galàxies o nebuloses.

B) ACTIVITATS DE RECREACIÓ, COMPOSICIÓ I AMPLIACIÓ

1. Inventa't dos títols diferents per a aquesta novel·la:

2. Inventa't un altre títol per a cada capítol:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.

3. Com creus que hauria acabat la novel·la si l'aurí no hagués saltat als braços d'Udrine per acaronar-la i mostrar-li un gran somriure, abans que la tortuga creuara els llindars de l'univers?

4. Inventa un altre final per a la història.

5. Torna a llegir el capítol 10, "Melodies siderals", i para esment a com s'hi descriuen les interpretacions de les peces de música. Pensa en una melodia que t'agradi i fes-ne una descripció semblant.

6. Observa l'avanç de la novel·la a:

http://www.youtube.com/watch?v=6qe__N-eloA&feature=player_embedded.

Fixa't en les frases de presentació i en les paraules que s'hi fan servir.
Redacta unes noves frases, o altres de semblants, canviant les paraules.

7. Escriu una llegenda que sàpigues.

8. Investiga sobre la mitologia, per exemple la grega i la romana, i els seus personatges.

9. Fes una relació de diferents tipus d'estrelles.

10. Explica què és un sistema solar, una constel·lació, una galàxia, una nebulosa, un espai buit i un forat negre.

11. Informa't sobre la teoria de la relativitat i busca els paràgrafs de la novel·la que hi fan referència. Feu un debat a la classe sobre la relació espai-temps-moviment.

12. Creus que hi pot haver idees perdudes? Les idees poden ser perilloses? Per què? Debateu a la classe sobre “el poder de les idees”.

C) OPINIÓ

1. La novel·la *L'univers de les idees perdudes* m'ha agradat perquè:

- És emocionant:
- M'ha distret bastant:
- Se m'ha fet curta:
- M'ha captat l'atenció fins al final:
-
-

2. La novel·la *L'univers de les idees perdudes* no m'ha agradat perquè:

- És avorrida:
- Hi ha moltes paraules i expressions que no entenc:
- Et fas un embolic:
- No m'ha interessat:
-

3. Quines sensacions t'ha provocat la seua lectura.

4. Quin personatge t'agradaria representar si fóra una obra de teatre?
Explica per què.

5. Quin és el moment de la història que més t'ha agradat? Per què?

6. A quin lloc de l'espai t'agradaria viatjar? Per què?

7. Escriu una carta adreçada a l'autora per explicar-li què t'ha agradat més, o el que no t'ha agradat gaire, de la història. Pots començar així:

Benvolguda Pepa,

Sóc _____. Visc al carrer _____ de _____ i vaig néixer l'any _____. Sóc alumne de _____ curs de l'escola _____ del municipi de _____. Aquest llibre...